

[Bernhard Baunsgaard]

dispensation, er medtaget, derimod ikke de forhold, der taler imod dispensation.

Ombudsmanden skriver således i den sag, planstyrelsen henviser til (beretning 1978, side 701 f.f.) bl. a.: det kræves, at dispensationen skal være forenelig med de hensyn, der ligger til grund for den bestemmelse, der er spørgsmål om at dispensere fra.

Ombudsmanden henviser også til, at der har været et cirkulære af 6. februar 1961 – det var dengang, boligministeriet behandlede dispensationer – hvori det fremhævedes, at det var af afgørende betydning, at dispensationerne kun meddeltes i overensstemmelse med lovens forudsætninger og med hensyntagen til, at gennemførelse af lovens nye principper (om bl. a. udformningen af bebyggelsen og bebyggelsens friarealer samt udformningen af de enkelte bygningers udførelse og indretning), ikke blev svækket eller modarbejdet. Ombudsmandens beretning, som planstyrelsen henviser til, fylder i alt en snes sider, og det er klart, at man ikke kan tage alt med, men da hele notatet er opbygget som et forsvar for dispensationer, får man let den opfattelse, at ombudsmanden helt støtter dispensation på det givne grundlag – økonomisk hensyn – men det er jo ikke rigtigt.

Nu er det vel ikke rimeligt at lade et svar på et spørgsmål om principperne, der anvendes ved dispensationen, i så høj grad dreje sig om det, der taler for dispensation og så lidet dreje sig om forhold, der taler *imod* dispensation.

Under alle omstændigheder havde det vel været rimeligt at nævne cirkulæret først, idet jeg går ud fra, at det fortsat gælder. Dernæst havde det vel også været afgørende at anføre konklusionen i den nævnte sag, nemlig at ombudsmanden er mest tilbøjelig til at mene, at ministeriet kunne og burde have annulleret dispensationen, sagen drejer sig om.

Besvarelse (25/8 80):

Miljøministeren (Erik Holst):

Da planstyrelsens notat af 4. august 1980, som jeg oversendte som svar på spørgsmål nr. 1110, tilsyneladende i dagspressen har givet anledning til misforståelser, skal jeg i det følgende redegøre mere udførligt for min opfattelse af det omhandlede spørgsmål.

Misforståelsen skyldes nok, at det måske ikke tilstrækkeligt klart fremgik af planstyre-

lens notat, at der er tale om to spørgsmål, nemlig for det første, om der efter de almindelige regler ville kunne meddeles dispensation fra den konkrete byplanvedtægt eller lokalplan, og for det andet, hvilken reaktion der skal kræves i tilfælde, hvor et byggeri er påbegyndt eller endog fuldført uden en lovlig dispensation.

Kommuneplanloven indeholder i § 47, stk. 3, regler om adgangen til at dispensere fra byplanvedtægter og lokalplaner. Reglerne går ud på, at der af kommunalbestyrelserne kan meddeles mindre betydende dispensationer, som ikke vil ændre den særlige karakter af det område, som planen søger at skabe eller fastholde. Det vil sige, at vurderingen af, om der i det konkrete tilfælde er adgang til at dispensere, må tage udgangspunkt i den pågældende plans indhold, herunder hvilke formål den pågældende plan tilsigter at realisere.

Jeg vil i denne forbindelse gerne understrege, at en dispensation her som i den øvrige lovgivning altid betyder, at de generelle bestemmelser i planen fraviges. Dispensation gives derfor kun, når ansøgeren kan fremføre særlige grunde herfor. Det er kommunalbestyrelsen, der udøver skønnet over, om de af ansøgeren fremførte grunde er tungtvejende nok til, at planen bør fraviges. Det er ligeledes kommunalbestyrelsen, der tager stilling til, om ansøgningen drejer sig om en »mindre betydende afvigelse« fra byplanvedtægten eller lokalplanen. Kommunalbestyrelsens skøn over, om der foreligger tungtvejende grunde nok til, at planen fraviges, kan ikke efterprøves af planstyrelsen eller anden administrativ myndighed. Derimod er spørgsmålet, om der er tale om »en mindre betydende afvigelse« fra planen et retligt spørgsmål, som kan påklages til planstyrelsen.

Det er kommunalbestyrelsen, der som første instans tager stilling til, om der kan dispenseres. Planstyrelsen kommer kun ind i sagen, hvis der i en klage rejses spørgsmål om, hvorvidt kommunalbestyrelsen har kompetence til at dispensere, dvs. om der efter den pågældende plans indhold er tale om »en mindre betydende afvigelse«. Der er ikke i kommuneplanloven fastsat klagefrist for indbringelse af retlige spørgsmål for planstyrelsen.

Hvis et byggeri er påbegyndt eller fuldført på grundlag af en af kommunalbestyrelsen